

**Sprawozdanie merytoryczne z realizacji wyjazdu studyjnego do województwa lubuskiego
pn. „Funkcje społeczno-edukacyjne gospodarstw rolnych na przykładzie województwa
lubuskiego” (8-11 września 2026 r.)**

Regent

Chociaż młody i bardzo bujny
rozprzestrzenia się w pląskach winnicy
za kręgiem na wznoszący się
dostrzegając oraz podnosząc
adaptując na mrozi i chłodny przelot.
Dane wino w typie Pinot Noir, posiada
paci, ciemne, wyraźne
przebiegi, ciemne,
czyste,
głębokie

Cel i założenia wyjazdu:

W dniach 8–11 września 2026 r. realizowano czterodniowy wyjazd studyjny do województwa lubuskiego pod nazwą „Funkcje społeczno-edukacyjne gospodarstw rolnych na przykładzie województwa lubuskiego”. Program wyjazdu studyjnego obejmował sześć wizyt w gospodarstwach reprezentujących różne kierunki rozwoju działalności na obszarach wiejskich: funkcje opiekuńcze, demonstracyjne, edukacyjne, agroturystyczne, przetwórcze i związane z turystyką tematyczną.

W wyjeździe uczestniczyło 50 osób z województwa śląskiego, reprezentujących środowiska związane z rolnictwem i obszarami wiejskimi, w tym rolników, mieszkańców obszarów wiejskich, przedstawicieli administracji publicznej oraz osoby zainteresowane rozwojem gospodarstw opiekuńczych, demonstracyjnych, edukacyjnych i agroturystycznych. Celem wyjazdu było przekazanie informacji o specyfice i zasadach funkcjonowania tych form działalności, wymiana wiedzy i doświadczeń pomiędzy uczestnikami oraz zdobycie praktycznej wiedzy dotyczącej zakładania, funkcjonowania i finansowania gospodarstw opiekuńczych, demonstracyjnych, edukacyjnych i agroturystycznych.

Program został skonstruowany tak, aby uczestnicy mogli porównać kilka odmiennych modeli wykorzystania zasobów gospodarstwa rolnego i wiejskiego: od świadczenia usług społecznych, przez edukację i agroturystykę, po przetwórstwo, enoturystykę i apiturystykę. Podczas wszystkich sześciu wizyt, obok prezentacji profilu i codziennego funkcjonowania gospodarstw, omawiano zagadnienia związane z rozpoczęciem tego rodzaju działalności, jej organizacją, bieżącym funkcjonowaniem oraz możliwościami finansowania. Bezpośrednia formuła spotkań umożliwiała uczestnikom zadawanie pytań i odnoszenie prezentowanych rozwiązań do warunków prowadzenia podobnej działalności w województwie śląskim.

Przebieg wyjazdu i opis spotkań:

Dzień I – 8 września 2026 r. | Gościńiec Pod Dębem w Jasieńcu

Pierwszym punktem merytorycznym była wizyta w Gościńcu Pod Dębem w Jasieńcu. Gospodarstwo łączy działalność rolniczą i agroturystyczną z funkcją społeczną, a jednocześnie działa jako Zielone Gospodarstwo Opiekuńcze i należy do Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych. W spotkaniu udział wzięła także dyrektorka Centrum Usług Społecznych w Trzcielu. Spotkanie służyło poznaniu praktycznego modelu dywersyfikacji działalności na obszarach wiejskich. Uczestnicy mogli przeanalizować, w jaki sposób zasoby gospodarstwa – jego przestrzeń, otoczenie przyrodnicze, zaplecze rolnicze oraz doświadczenie gospodarzy – mogą być wykorzystywane równocześnie w działalności turystycznej, gastronomicznej, demonstracyjnej i opiekuńczej. Szczególnie istotny był społeczny wymiar działalności gospodarstwa. Model zielonego gospodarstwa opiekuńczego pokazuje możliwość tworzenia na wsi usług kierowanych do osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym seniorów. Wykorzystanie naturalnego otoczenia oraz codziennych aktywności związanych z gospodarstwem może stanowić element aktywizacji i integracji uczestników. W trakcie rozmowy z gospodarzami poruszono również kwestie związane z zakładaniem i finansowaniem działalności opiekuńczej i demonstracyjnej oraz praktyczną organizacją jej bieżącego funkcjonowania. Omówiono również poprzedni projekty realizowane w tym miejscu, nie wszystkie udane.

Dzień II – 9 września 2026 r. | Folwark Helena w Dziubielewie

Drugi dzień rozpoczęła wizyta w Folwarku Helena w Dziubielewie. Obiekt został wyróżniony I miejscem w konkursie na najładniejsze gospodarstwo agroturystyczne województwa lubuskiego w 2025 r.; otrzymał również nagrodę specjalną za przestrzeganie zasad bezpieczeństwa, higieny i ochrony zdrowia. Wizyta umożliwiła poznanie rodzinnego modelu prowadzenia agroturystyki oraz sposobu wykorzystania naturalnych i gospodarczych zasobów miejsca w tworzeniu oferty pobytowej. W programie gospodarstwa znaczenie mają m.in. stawy, zwierzęta gospodarskie i wiejskie otoczenie, które budują charakter pobytu i odróżniają ofertę od standardowych obiektów noclegowych. Przykład Folwarku Helena pozwolił zwrócić uwagę na znaczenie jakości infrastruktury, estetyki otoczenia, bezpieczeństwa gości oraz osobistego zaangażowania gospodarzy. Omawiano także zagadnienia związane z rozpoczęciem, organizacją, bieżącym funkcjonowaniem i finansowaniem działalności agroturystycznej.

Dzień II – 9 września 2026 r. | Folwark Pszczew

Kolejnym punktem programu była wizyta w Folwarku Pszczew. Folwark łączy ofertę turystyczną i gastronomiczną z produkcją rolną oraz winiarską. Szczególnym elementem działalności jest własna winnica, która stanowi podstawę rozwoju enoturystyki i budowania marki miejsca. Uczestnicy mieli możliwość poznania sposobu funkcjonowania gospodarstwa demonstracyjnego, w którym działalność rolnicza łączona jest z innymi kierunkami rozwoju. Folwark prowadzi ekologiczną produkcję rolną, obejmującą m.in. uprawę warzyw i winorośli, a także wytwarzanie regionalnych przetworów. Dzięki temu gospodarstwo może prezentować w praktyce możliwości dywersyfikacji działalności rolniczej oraz zwiększania wartości produktów poprzez ich przetwarzanie, sprzedaż i promocję. Spotkanie pozwoliło przyjrzeć się modelowi, w którym gospodarstwo zwiększa wartość wytwarzanych produktów poprzez ich przetwarzanie, sprzedaż, degustację i włączenie ich do kompleksowej oferty pobytowej. Jest to przykład przechodzenia od samej produkcji surowca do sprzedaży doświadczenia związanego z miejscem, produktem i lokalną historią. W czasie spotkania poruszono również kwestie związane z zakładaniem, funkcjonowaniem i finansowaniem działalności agroturystycznej i demonstracyjnej oraz rozwijaniem dodatkowych funkcji gospodarstwa.

Dzień III – 10 września 2026 r. | Stołuńska Zagroda

Trzeci dzień rozpoczął się od wizyty w Stołuńskiej Zagrodzie. Jest to gospodarstwo edukacyjne, którego oferta opiera się w znacznym stopniu na bezpośrednim kontakcie uczestników ze zwierzętami. W zagrodzie utrzymywane są m.in. osiołki, kozy, owce, króliki oraz różne gatunki drobiu. Oficjalne programy zajęć Stołuńskiej Zagrody obejmują poznawanie zasad żywienia i pielęgnacji zwierząt, bezpośredni kontakt ze zwierzętami, elementy onoterapii, warsztaty plastyczne oraz przejście ścieżką sensoryczną. Oferta może być dostosowywana do dzieci, młodzieży, osób dorosłych oraz grup ze szczególnymi potrzebami. Wizyta pozwoliła uczestnikom zapoznać się z praktycznym sposobem przekształcenia codziennych zasobów gospodarstwa w uporządkowaną usługę edukacyjną. Zwierzęta, prace gospodarskie i otoczenie wiejskie stają się w tym modelu narzędziem przekazywania wiedzy przyrodniczej i rolniczej oraz budowania kontaktu z naturą. W części poświęconej organizacji działalności omówiono także zagadnienia związane z zakładaniem, funkcjonowaniem i finansowaniem gospodarstwa edukacyjnego.

Dzień III – 10 września 2026 r. | Wilcze Doły w Zielątkowie

Drugą wizytą tego dnia było gospodarstwo agroturystyczne Wilcze Doły w Zielątkowie. Obiekt położony jest w otoczeniu lasów i jezior, a jego oferta wykorzystuje przede wszystkim walory przyrodnicze regionu oraz możliwość aktywnego wypoczynku. Gospodarstwo dysponuje bazą noclegową, polem namiotowym i własnymi stawami. Wśród form wypoczynku znajdują się m.in. wędkowanie, kajaki i inne aktywności związane z pobytem na łonie natury. Wizyta pokazała bardziej klasyczny

model agroturystyki, którego podstawą jest atrakcyjna lokalizacja oraz stopniowo rozwijana infrastruktura rekreacyjna. W zestawieniu z wcześniej odwiedzanymi gospodarstwami Wilcze Doły umożliwiły uczestnikom porównanie różnych sposobów budowania oferty turystyki wiejskiej. Rozmowa obejmowała również praktyczne kwestie dotyczące rozpoczęcia, prowadzenia i finansowania działalności agroturystycznej.

Dzień IV – 11 września 2026 r. | Polna Pszczoła – Pszczelarnia Słodnik w Zaborze

Ostatnim punktem merytorycznym była wizyta w gospodarstwie Polna Pszczoła – Pszczelarnia Słodnik w Zaborze. Rodzinna tradycja pszczelarska, sięga lat 20. XX wieku, a obecnie działalność obejmuje pszczelarstwo, przyjmowanie grup, warsztaty, degustacje i ofertę noclegową. Przykład Polnej Pszczoły pozwolił zapoznać się z możliwościami rozwoju apiturystryki, czyli oferty turystycznej i edukacyjnej budowanej wokół pasieki, pszczół, miodu oraz znaczenia owadów zapylających. Gospodarstwo przyjmuje grupy zorganizowane na prelekcje i degustacje oraz prowadzi warsztaty poświęcone pszczołom, miodowi i tradycyjnym produktom. Istotnym elementem wizyty był także rozwój funkcji społecznych w Zaborze. Przy gospodarstwie w najbliższym czasie rozpocznie działalność Zielone Gospodarstwo Opiekuńcze prowadzone przez APIS Fundację, oferujące uczestnikom m.in. codzienne zajęcia, warsztaty, aktywność ruchową oraz spotkania ze specjalistami.

Najważniejsze obserwacje i wnioski:

Program umożliwił porównanie sześciu gospodarstw o odmiennym profilu, dzięki czemu uczestnicy mogli zobaczyć, że wielofunkcyjność obszarów wiejskich może przyjmować bardzo różne formy. W każdym z odwiedzonych miejsc punktem wyjścia były zasoby już obecne w gospodarstwie: grunty, zabudowania, zwierzęta, otoczenie przyrodnicze, tradycje rodzinne, produkty rolne lub doświadczenie gospodarzy.

- gospodarstwa opiekuńcze pokazały możliwość wykorzystania wiejskiego otoczenia do świadczenia usług społecznych i aktywizacji osób wymagających wsparcia;
- gospodarstwa edukacyjne wskazały, jak codzienna działalność rolnicza może być przekształcona w atrakcyjną i uporządkowaną ofertę edukacyjną;
- gospodarstwa agroturystyczne pokazały różne sposoby tworzenia oferty – od kameralnego wypoczynku rodzinnego po rozbudowane usługi tematyczne;
- Folwark Pszczew i Polna Pszczoła pokazały znaczenie produktu charakterystycznego dla gospodarstwa jako podstawy budowania marki i dodatkowych usług turystycznych;
- wspólnym mianownikiem wszystkich wizyt była dywersyfikacja źródeł dochodu i zwiększanie wykorzystania istniejących zasobów gospodarstwa.

Wyjazd stworzył warunki do bezpośredniej wymiany wiedzy i doświadczeń pomiędzy uczestnikami a gospodarzami oraz osobami zaangażowanymi w prowadzenie odwiedzanych obiektów. Uczestnicy mogli zadawać pytania dotyczące nie tylko samego profilu gospodarstw, ale także rozpoczęcia działalności, jej organizacji, funkcjonowania i finansowania. Dzięki zróżnicowaniu odwiedzanych miejsc możliwe było porównanie modeli działalności pod względem skali, grup odbiorców, zakresu usług, sposobu wykorzystania lokalnych zasobów oraz uwarunkowań ekonomicznych.

W rezultacie uczestnicy uzyskali praktyczną wiedzę i zestaw inspiracji możliwych do wykorzystania przy planowaniu lub rozwijaniu podobnych form działalności w gospodarstwach i społecznościach lokalnych województwa śląskiego. Szczególnie wartościowe były rozwiązania związane z łączeniem działalności rolniczej z usługami społecznymi, edukacyjnymi i turystycznymi, a także informacje dotyczące sposobów organizacji i finansowania takich przedsięwzięć.

Województwo
Śląskie

Dofinansowane przez
Unię Europejską

*Operacja dofinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej
Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027*

Galeria

Dodana: 23 września 2026 09:57